

SKÖTSEL AV MÖSS

Musen (*Mus musculus*) finns över hela världen och tros ha sitt ursprung i Asien. De har en hög anpassningsförmåga och har levt länge sida vid sida med människor. Som sällskapsdjur har de funnits i över 100 år och har använts mycket inom laboratorieforskning. Möss är försiktiga, sociala och samtidigt revirhävdande djur, som i det vilda tillbringar en mycket stor tid åt att leta mat eftersom de har en hög förbränning. Musen är en allätare och den äter gärna nattetid men har annars mycket varierande vanor med omväxlande sömn och aktivitet både dag och natt.

Möss blir runt 2 år och enstaka individer kan uppnå 3-årsåldern. Aveln har inneburit att det numera finns ett flertal olika färger, hårlag och typer. En normalstor mus väger vanligen mellan 20-50 gram och den engelska utställningsvarianten väger kan väga 50-75 gram. Möss är sociala djur som gärna bor i grupp men undantaget är mushanar som måste bo ensamma. Mushanar bråkar om revir och kan skada varandra allvarligt efter de har blivit könsmogna. Vill man försäkra sig om att få trevliga djur är det rekommenderat att köpa av en uppfödare och inte djuraffärer. En uppfödare lägger ner många års avelsarbete på att få fram friska och snälla djur och de avlar inte för att tjäna pengar utan för att sprida intresset för djuren vidare.

HANTERING

Möss är snälla djur som går lätt att handskas med och den naturliga instinkten är att fly och inte bita. Tänk på att möss är stresskänsliga så man får hantera dem försiktigt. Är musen inte helt tam kan man lyfta försiktigt i svansroten för att sedan hålla den i kupade händer. Möss har bra balans och ramlar inte men en rädd och spänd mus kan hoppa. Använd gärna positivt förstärkning och få musen att förknippa dina händer med någonting gott t ex skalade pumpafrön eller solrosfrön så kommer de gärna fram. Riktigt tama möss klättrar gärna själva upp i händerna och upp längs armarna. Tänk på att även möss kan bita om de blir klämda eller trängda så hantera alltid smådjur varsamt!

BUREN

Buren bör vara av lämplig storlek för att ge gott om yta för att springa t ex. 60x40cm eller motsvarande. Det finns flera olika typer av gallerburar som är lämpliga för möss men tänk på att galleravståndet inte får överstiga 0.7cm annars kan de rymma. Många av burarna är redan utrustade med hjul, tunnel och hus men se om dessa är passande storlek ofta är de för små. Andra lämpliga burar är Dunabur (färgad plastbotten, genomskinlig överdel samt gallertak) samt man kan bygga en egen bur av en genomskinlig förvaringslåda. Tänk på ventilation via finmaskigt nät som lock eller skära ut en sida och fästa nät med buntband eller limpistol. God ventilation är mycket viktigt för möss för att minska risken för luftvägssjukdomar och dålig lukt. Förvaringslådan måste ha en helt slät insida för att förhindra gnagande. Tänk på att alla burar alltid ska vara helt rymningssäkra! Möss är duktiga på att klättra så buren får gärna vara hög.

Det finns en mängd olika bottenströ man kan använda men tänk på att de bör vara dammfritt och högabsorberande. Chipsi Super, Lättströ (hampaströ), Aspspån är några exempel. Vanligt spån är ok men kolla gärna så det inte är för dammig eller luktar starkt av oljorna i träet. Färdiga leksaker och hus i trä finns att köpa i djuraffärer eller webbshop på nätet. Köper du ett plasthus tänk på att köpa ett utan botten för annars blir ventilationen dålig. Man kan även bygga billiga gömställen med kartonger och tejp som då är lätt att kasta vid nästa städning. I huset/bolådan är rivet hushålls- eller toapapper utmärkt bomaterial men det går också lika bra med hö eller rivet tidningspapper. Man behöver inte längre vara orolig för giftigt bläck i tidningspapper för det var många år sedan tryckerier bytte från detta. Ett hjul att springa i brukar uppskattas. Till möss bör det vara minst 18 cm eller springplatta/flying saucers i liknande medium storlek. Springytan i ett hjul bör vara helt täckt så att inte musen svans inte riskerar att fastna i springorna.

Bur och utrustning ska rengöras 1 gång per vecka för att förhindra att lukt uppstår och man bör torka av hyllor och toahörn ett par gånger i veckan med fuktig trasa eller parfymfri våtservett. Vid stortstädning tar man ut allt strö och torkar rent med vatten och en droppe grönsåpa. Vattenflaskor och matskålar ska också rengöras regelbundet. Kartonger och toarullar är att rekommendera för de kan lätt kastas vid städningen och man undviker att mössen blir uttråkade. Möss blir väldigt glada av att få det städat och undersöker allt noggrant på nytt igen.

UTFODRING

Färdiga fröfoder finns att köpa i djuraffärer och webbshop dessa går bra att ge när mössen växer men i vuxen ålder bör man hålla koll på deras vikt eftersom de gärna plockar ut de godaste fröerna om man fyller varje dag. Rekommenderat proteininnehåll ca 18% och fettinnehåll 5%. Alla smådjur ska alltid ha tillgång till sitt torrfoder och fyll på varannan till var tredje dag i en skål som rymmer ca 2dl. Man kan även ge pelletsfoder men se till att de är speciellt utformade för möss. Andra tillskott kan vara sockerfria cornflakes, bröd, pasta, lite ost, icke kryddat kött, färsk frukt och grönsaker. Möss är allätare och äter gärna färskfoder men se till att plocka bort mat som inte ätits upp i slutet på dagen så att inget härsknar eller surnar.